

1975 MÁR 5

Postás Dolgozó

385. 3

244

1945-RE EMLÉKEZÜNK

Újraindulás a Budapest 62-esben

1945 tavaszán a Budapest 62-es posta tágas, nagy udvarán megtartották a postások első politikai nagygyűlését, amelynek legfőbb célja az ostrom alatt szétszéledt postai alkalmazottak egybegyűjtése volt, és a munka, legelsősorban a romeltakarító munka és az azt követő építőmunka beindítása.

Hideg volt az a kora tavasz, és hideg, huzatos volt az a tágas, nagy udvar, és az a sokféle szellemi és érzelmi beállítottságú ember, aki olyan nagy számmal egybegyűlt, fázósan fogta össze magán a kabátot és várt.

A meghirdetett kezdési időpont már elmúlt, de még mindig jöttek a távolabb lakók. Ezt látva, várt a vezetőség is, az akkori egyetlen közlekedési eszközön, az apostolok lován érkezőkre.

Végül az emelvényre lépett egy magas, vékony férfi — ismert nevű színész. Nyakára tekert szürke sál pótolta a télikabátját, amelyet talán élelmszerűen vetett le. Állt az emelvényen széllel bélelt zakójában, kalap nélkül, egyetlen meleget nyújtó ruhadarabjával, a nyakára tekert szürke sállal.

Miután mindenkit üdvözölt, bejelentette, hogy Tóth Árpádnak „Az új isten” című költeményét szavalja el. Ennek a versnek megírására a költőt még az 1919-es szocialista forradalom győzelme ihlette — folytatta a színész —, és a Horthy-rendszer 25 éve alatt nem jelenhetett meg, elszavalni pedig egyenlő lett volna a börtönnel.

Néma csendben, mindenki feszült várakozással tekintett a színészre, kinek friss hangját a legtávolabb állók is jól hallották. „Új isten szól hozzátok, emberek: Nem templomok setét hajóin úszó Tömjén között ragyog fel tűz-szem barnult szentképek arany keretéből...”

És ekkor egy levélkézbesítő leemelte a sapkáját. Talán éppen az, aki 1919-ben egy másik postás gyűlésen már hallotta egyszer ezeket a szavakat, hallotta és nem feledte el. Példáját követte a mellette álló, majd egy harmadik. És a férfiak ott álltak most már mind levetett sapkával, fedetlen fővel, széltől kuszált hajjal, az utóbbi évek eseményétől még kuszáltabb gondolatokkal, ér-

zésekkel, de megfényesedett szemmel hallgatták a tüzes igét.

A hallgatóságnak erre a váratlan, meglepően nagy fogékonyságára nem számító művész hangja még magasabbra szárnyalt és zengőbbé vált. A költőseninek embert formáló szavaival megnyitotta a szívet. Ezzel a tűzmaggal a tudatuk mélyén, hã vissza is zökentek később a felszabadulás előtről átmentett, embert embertől elidegenítő hibáikba, e gyűlés után mégsem voltak azonosak többé a régi, a tegnapi önmagukkal.

A hallgatóságon a történelmi délután áhitata és a fogékony figyelem a gyűlés végéig megmaradt. A hűvös idő ellenére sem tette vissza a fejére a sapkáját senki. Állva, fedetlen fővel hallgatták végig az egymás után emelvényre lépő szónokokat és azon a délután a legelfásultabb ember is átérezte a Magyarország történelmében kezdődő új korszakot.

A gyűlésen elhangzottakból, a legegyszerűbb gondolkodású ember is felfoghatta, hogy az ország szabadsága és államformája a régitől merőben eltérő új embert kíván.

Addig a posta személyállományában megtalálható volt a szellemileg legnagyobb homályban botorkáló embertől a kiművelt, szikrázóan éles koponyáig, minden árnyalat. A csendes éhhalállal viaskodótól az anyagilag jól szituált, sőt gazdag emberig, minden réteg. Politikai felfogás tekintetében még ennél is szélesebb volt a skála.

Egy ilyen heterogén emberanyaggal kellett beindítani a demokratikus Magyarország postáját. Ezeket az embereket kellett összefogni és a kor követelményének átalakítani. Hogy ez kivihető és eredményes legyen, első és legfontosabb lépés, a kizsákmányoló postamesteri intézmény államosítása volt.

A felszabaduláskor, 1945-ben, a postamesteri alkalmazottaknak hetvennyolc éven át sürgetett, követelt problémája nyert végleges megoldást az államosítással.

A postamesteri intézmény falait ledöntötték és romjaiból fölépült az új, demokratikus magyar posta.

Halmi Ida